

CZU: 502.7:631.4(478)

[https://doi.org/10.59295/sum1\(181\)2025_41](https://doi.org/10.59295/sum1(181)2025_41)

REZERVAȚIILE DE RESURSE DE SOL DIN ZONA DE NORD A REPUBLICII MOLDOVA – MONUMENTE NATURALE VALOROASE PROTEJATE DE STAT

Anatolie TĂRÎȚĂ, Aureliu OVERCENCO, Anna COMARNIȚCHI,

Universitatea de Stat din Moldova

Conform Legii privind Fondul Ariilor Naturale Protejate de Stat nr. 1538/1998 suprafața totală a FANPS constituie 210 695,87 ha (2106,96 km²) sau 5,8% din teritoriul total al țării. Rezervațiile de resurse au ca obiectiv conservarea resurselor naturale pentru menținerea lor în stare naturală în vederea valorificării ulterioare durabile. Anexa nr. 6, a Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat include Rezervațiile de resurse (de sol, 13 la număr) care are menirea de a proteja complexe de soluri virgine și tipuri de soluri cele mai reprezentative, unele în stare naturală și altele aflate în circuitul agricol.

Cuvinte-cheie: rezervație de resurse, sol, arie protejată, ecosistem, profil pedologic.

SOIL RESOURCE RESERVES IN THE NORTHERN PART OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA – VALUABLE NATURAL MONUMENTS PROTECTED BY THE STATE

According to the Law on the State Protected Natural Areas Fund no. 1538/1998, the total area of the FANPS is 210,695.87 ha (2106.96 km²) or 5.8% of the total territory of the country. The resource reserves aim to conserve natural resources in order to maintain them in their natural state for subsequent sustainable valorification. Annex no. 6, of Law no. 1538 of 25.02.1998 regarding the fund of natural areas protected by the state includes the Resource Reserves (soil, 13 in number) which is meant to protect complexes of virgin soils and the most representative types of soils, some in their natural state and others in the agricultural circuit.

Keywords: resource reserve, soil, protected area, ecosystem, pedological profile.

Introducere

Sistemul de Arii Naturale Protejate de Stat din Republica Moldova, în general, acoperă practic toate ecosistemele naturale, cum ar fi pădurea, stepa, lunca și ecosistemele petrofitice. Conform Legii privind Fondul Ariilor Naturale Protejate de Stat nr. 1538/1998, suprafața totală a FANPS constituie 210 695,87 ha (2106,96 km²) sau 5,8% din teritoriul total al țării. FANPS implică un număr total de: 312 obiecte și complexe protejate de stat. FANPS include: parcuri naționale; Rezervația Biosferei; cinci rezervații științifice; monumente ale naturii (geologice și paleontologice, hidrologice, botanice); rezervații naturale (silvice, de plante medicinale, mixte); rezervații de peisaje geografice; rezervații de resurse; zone umede de importanță internațională (Ramsar); monumente de arhitectură peisageră; grădini dendrologice și zoologice.

Rezervațiile de resurse au ca obiectiv conservarea resurselor naturale pentru menținerea lor în stare naturală în vederea valorificării ulterioare durabile. Anexa nr. 6 a Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat include rezervațiile de resurse (de sol, 13 la număr) care are menirea de a proteja complexe de soluri virgine și tipuri de soluri cele mai reprezentative, unele în stare naturală și altele aflate în circuitul agricol.

Metodele și materialele aplicate, folosite au fost: descrierea morfologică a solului în teren, stabilirea proprietăților fizice, fizico-chimice determinate după standardele și metodele cunoscute-higroscopicitatea, humusul, pH-ul, aciditatea hidrolitică [1, 3, 4, 5].

Rezultate și discuții

În articolul de față vom prezenta rezultatele privind evaluarea Rezervațiilor de resurse. Amplasamentul acestora este prezentată în fig. 1.

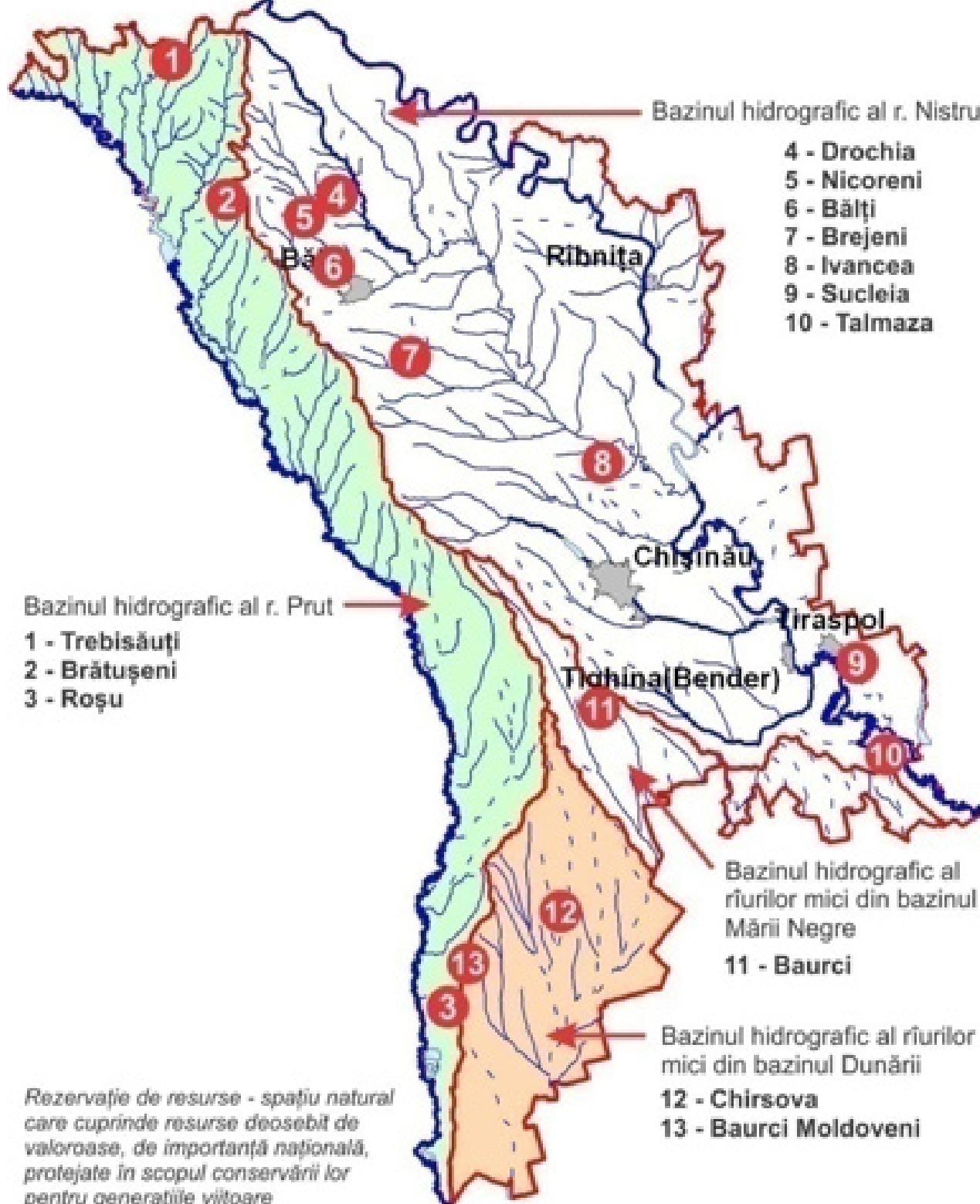

Figura 1. Schema amplasării Rezervațiilor de resurse incluse în Anexa 6 a Legii nr. 1538/1998

În continuare prezentăm (în ordinea numerică conform Anexei 6 la Legea nr. 1538/1998) evaluarea stării Rezervațiilor de resurse protejate de stat amplasate în zona de nord a Republicii Moldova.

RR nr. 1. Complex de soluri cenușii și cenușii-închis de pădure (în pădure) al zonei de silvostepă din nordul Moldovei

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categoriea IV IUCN).

Amplasamentul: ocolul silvic Briceni, Trebisăuți, parcelele 85C, 85D, 85H, 85G, 85F, 90D, 90F, 91A, 91B, 91C, 91D, 91 E, 91H (pădure); Câmpul nr. 3 la vest de satul Trebisăuți lângă pădure (teren agricol, fig. 2).

Coordonatele geografice ale Rezervației:

N	E
48,363374	27,153546
48,352643	27,153775
48,357736	27,161460
48,352949	27,162127

Figura 2. Schema amplasării Rezervației

Complex de soluri cenușii tipice a Silvostepii Platoului de Nord Trebisăuți 73,48 ha

□ Complex de soluri cenușii tipice a Silvostepii Platoului de Nord Trebisăuți

□ Terenuri final FSS Harta Generală Poligon

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Teritoriul Rezervației reprezintă un platou slab înclinat spre est (1-2°) cu altitudinea 250-265 m. Rocă parentală – lut argilos. Rezervația prezintă un masiv silvic cu arboret preponderent artificial (50 ha) și o porțiune de teren arabil (2 ha) din preajma pădurii.

Amplasamentul profilului pedologic: Profilul (nr. 1002) a fost amplasat pe solul reprezentativ în partea de sud a Rezervației (N 48°21,158'; E 27°09,630'), altitudinea 265 m (foto 1).

Foto 1. Amplasamentul profilului pedologic

Descrierea morfologică a profilului: A1 (0-10 cm) – cenușiu-brun, umed, sol tasat, structură nuciformă mică și medie, luto-argilos; A2 (10-35 cm) – cenușiu-brun în stare umedă, cenușiu în stare uscată, slab tasat, structură nuciformă mare; B1 (35-55 cm) – brun închis, umed, tasat, structură nuciformă-prismatică, neclară, slab pronunțată; B2 (55-83 cm) – brun, umed, prismatic, cu pelicule de R2O3, argilos tasat; BC (83-120 cm) – brun-gălbui, umed, structură neclară, lut argilos.

Componenta fizico-chimică a solului:

Orizontul superior este humificat, structurat, afânat. Conținutul de humus scade brusc spre adâncime: 4,4 (A1)-2,7 (A2) până la 0,6 (BC). Reacția solului este slab acidă 5,6 (A1)-4,8 (BC). În complexul schimbabil predomină calciu (21,2-22,8 me/100 g sol), suma cationilor este redusă (24,4-28,0). Aciditatea hidrolitică în partea superioară a profilului constituie 4,2-4,7 și scade spre adâncime. Gradul de saturare în baze 83-87%, (tabelul 1).

Tabelul 1. Componenta fizico-chimică a solului

Adâncimea, cm	Higroscopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH	Aciditatea hidrolitică me/100 g sol
0-10	3.8	3.15	-	27.6	3.2	30.8	5.9	2.45
20-30	3.8	3.04	-	-	-	-	6.1	1.40
50-60	4.4	1.32	-	26.0	4.4	30.4	5.8	1.92
70-80	4.6	0.80	-	-	-	-	5.7	1.75
90-100	4.7	0.74	-	27.2	5.6	32.8	5.5	-
110-120	4.7	0.69	-	-	-	-	5.6	-

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): *Sol cenușiu tipic luto-argilos* [2].

În această Rezervație de resurse mai este inclus și un sector de lângă pădure (2 ha), care a fost privatizat și inclus în circuitul agricol. Pe acest sector realizarea obiectivelor specifice ariei naturale nu este posibilă. Solul este transformat tehnogenetic (foto 2).

Foto 2. Solul transformat tehnogenetic

Concluzie: Rezervația poate îndeplini cerințele necesare de conservare a solului cenușiu tipic numai în condițiile de pădure. Suprafața ariei revalidată – 73, 48 ha.

Recomandări: Se recomandă denumirea actualizată – *Complex de soluri cenușii tipice a Silvestepei Platoului de Nord (Trebișăuți)*.

RR nr. 6. Cernoziom levigat al zonei de silvostepă din nordul Moldovei

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categorii IV IUCN).

Amplasamentul: Satul Nicoreni, r-nul Drochia, sectorul cu suprafața de 3,0 ha situat la sud de șoseaua Râșcani-Nicoreni, brigada nr. 1, câmpul nr. 2.

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Teritoriul Rezervației este amplasat pe un platou cu altitudinea 200–210 m. Construcția geologică neuniformă, roca parentală constituie argile terțiale, luturi argiloase. Vegetația – culturi agricole de câmp (foto 3).

Foto 3. Amplasamentul profilului de sol

Amplasarea profilului pedologic: Profilul (nr. 104) cernoziomului levigat a fost amplasat la 300 m spre sud de șoseaua Drochia-Râșcani, la 150 m spre vest de marginea satului Nicoreni, r-nul Drochia (N 47°58'05"; E 27°41'10"), pe un platou, la altitudinea 208 m în cadrul Stepei Bălților. Rocă parentală – argilă gălbuie carbonatică, vegetația - porumb.

Descrierea morfologică a profilului: Aar (0–25 cm) – cenușiu închis, reavăn, prăfos-bulgăros, dur, argilos; A₁ (25–42 cm) – cenușiu închis, reavăn, structură grăunțoasă nuciformă slab pronunțată, stabilă, dur, argilos; B₁ (42–61 cm) – cenușiu brun, omogen, reavăn, structura slab pronunțată, dur, argilos; B2 (65–90 cm) – neomogen, cenușiu-brun gălbui, cu pete humificate, reavăn, dur, structură bulgăroasă, neevidentă; C (90–100 cm) – argilă galbenă, carbonatică dură. Profilul prezintă un cernoziom levigat, argilos, efervescența de la 90 cm.

Componenta fizico-chimică: În stratul arabil, conținutul de humus este 4,3%, care scade lent până la 3,5 în A₁, iar la adâncimea 90-100 cm ajunge la 1,3%. Suma cationilor schimbabili este de 34,84-37,29 me/100 g sol, reacția solului în orizontul superior slab acidă, apoi devine neutră. În partea inferioară a profilului, în orizontul C, s-au depistat 5% de CaCO₃, ceea ce nu este caracteristic cernoziomului levigat (tabelul 2).

Tabelul 2. Componenta fizico-chimică a solului

Adâncimea cm	Higro- scopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH
0-20	4,95	4,3	-	27,71	7,13	34,84	6,8
30-40	5,52	3,5	-	28,28	6,75	35,03	7,0
50-60	5,88	1,9	-	28,72	6,75	35,48	7,2
70-80	5,94	1,5	-	27,12	8,26	35,38	7,3
90-100	5,47	1,3	5,17	29,53	7,76	37,29	8,0

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): Cernoziom levigat profund argilos [2].

Concluzie: Conform denumirii oficiale, această Rezervație de Resurse reprezintă condițiile Silvo-stepei de Nord. Însă, aria se încadrează în Stepa Bălților și, astfel, dublează Rezervația cu cernoziomul levigat din Drochia. Totodată, profilul cernoziomului nu poate fi considerat reprezentativ, deoarece se

caracterizează cu o textură argiloasă, care condiționează proprietățile nefavorabile. Solul este utilizat în diferite scopuri agricole, terenul fiind privatizat.

Recomandări: se propune excluderea acestei Rezervații din FANPS.

RR nr. 7. Cernoziomul levigat caracteristic stepei Bălților.

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categorie IV IUCN).

Amplasamentul: La nord de or. Drochia, în limitele fostului aerodrom. Suprafața – 6,07 ha (fig. 3).

Coordonatele geografice ale Rezervației:

N	E
48,040649	27,829684
48,039567	27,833352
48,038536	27,831441
48,039636	27,829351

Figura 3. Schema amplasării Rezervației

Cernoziom levigat caracteristic stepei Bălților 6,07 ha

□ Cernoziom levigat caracteristic stepei Bălților

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Teritoriul Rezervației are o slabă înclinație spre nord-est (1°), altitudinea de 240–250 m. Construcția geologică uniformă argilo-lutoasă.

Amplasarea profilului pedologic: Profilul (nr. 103) cernoziomului levigat a fost amplasat pe un platou în partea de sud a Rezervației (N 48°02'32"; E 27°49'40"), la altitudinea de 245 m, pe teritoriul fostului aerodrom, actualmente înțelenit. Aria naturală este caracteristică pentru Stepa Bălților. Rocă parentală – argilă lutoasă, vegetația – pajiște (foto 4).

Foto 4. Amplasarea profilului pedologic

Descrierea morfologică a profilului: A0 (0–22 cm) – cenușiu închis, negricios, reavăn, structura restabilă, grăunțoasă și nuciformă medie, împănăat cu rădăcini, slab tasat, argilo-lutos; A (22–42 cm) – cenușiu

închis humificat, reavăn, structură restabilită, grăunțoasă și nuciformă medie, rădăcini, tasat, argilo-lutos; B₁ (42–63 cm) – cenușiu-brun, omogen, reavăn, structură neevidentă grăunțoasă mare, tasat, argilo-lutos; B₂ (63–85 cm) – brun, neomogen, reavăn, structură neevidentă mare; C (85–120 cm) – neomogen, brun-gălbui, reavăn, scurgeri humificate, nestructurat, tasat argilo-lutos, carbonatic. Profilul este caracteristic subtipurii, efervescența de la 85 cm.

Componenta fizico-chimică: Conținutul de humus în orizontul superior constituie 3,7%, care scade lent spre adâncime. Reacția solului neutră, în orizontul C devenind slab bazică. Tot aici s-au depistat carbonați. Suma cationilor schimbabili variază între 25,37 și 34,65 me/100 g sol (tabelul 3).

Tabelul 3. Componenta fizico-chimică a solului

Adâncimea cm	Higro- scopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH
0-20	4,38	3,7	-	31,31	3,34	34,65	7,15
30-40	4,64	3,5	-	28,88	4,19	33,07	7,18
50-60	4,53	2,8	-	25,51	3,34	28,85	7,35
70-80	4,52	1,7	-	24,46	2,30	26,76	7,70
90-100	3,96	1,3	10,30	23,28	2,09	25,37	8,26
110-120	3,60	1,0	22,34	-	-	-	8,25

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): *Cernoziom levigat profund argilo-lutos* [2].

Concluzie: Menținerea teritoriului Rezervației în starea actuală permite conservarea și restabilirea profilului vertical al cernoziomului levigat.

Recomandări: se recomandă denumirea actualizată – *Cernoziomul levigat profund al Stepei Bălților (Drochia)*.

RR nr. 8. Complex de cernoziomuri podzolite și soluri cenușii-închis de pădure cu soluri fosile îngropate ale obiectului arheologic al zonei de silvostepă din nordul Moldovei

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categorie IV IUCN).

Amplasamentul: Raionul Edineț, Ocolul silvic Edineț, Brătușeni, parcelele 58F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, T, VI (29,36 ha) și un lot agricol adiacent de 2 ha, la nord-est de autostrada Bălți-Edineț, (fig. 4).

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Teritoriul rezervației prezintă un platou cu altitudinea 240–255 m, cu substrat geologic argilo-lutos. Vegetația – pădure de stejar.

Amplasarea profilului pedologic: Amplasat în partea reprezentativă a Rezervației (N 48°05,708'; E 27°29,729'), și prezintă un cernoziom argiloiluvial, caracteristic ariei protejate. Altitudinea – 251 m (foto 5).

Descrierea morfologică a profilului: A₁ (0–10 cm) – cenușiu închis, negricios, umed, slab tasat, structura glomerulară mică, argilo-lutos; A₂ (10–30 cm) - cenușiu închis umed (în stare uscată – podzol cu SiO₂), slab tasat, structură glomerulară bine pronunțată; B₁ (30–55 cm) - cenușiu-brun, umed, tasat, structură nuciformă mică și medie, argilo-lutos; B₂ (55–75 cm) - brun închis, reavăn, tasat, structură prismatică, slab pronunțată; B₃ (75–90 cm) - brun-gălbui cu pete cenușii, neomogen, structură prismatică; BC (90–120 cm) - brun-gălbui fără carbonați, structură bulgăroasă.

Componenta fizico-chimică: Conținutul de humus în orizontul superior depășește 7% și scade ușor spre adâncime până la 1,8% la 60–70 cm. Reacția solului este slab acidă, suma cationilor schimbabili constituie 37,7 me/100 g sol în orizontul superior, gradul de saturație cu baze 88% (tabelul 4).

Coordonatele geografice ale Rezervației:

N	E
48,098857	27,495594
48,096612	27,504002
48,094505	27,504495
48,095058	27,495817

Figura 4. Schema amplasării Rezervației

Complex de soluri cenușii molice și cernoziomuri argilo-aluviale a Silvestepei de Nord 29,36 ha

□ Complex de soluri cenușii molice și cernoziomuri argilo-aluviale a a Silvestepei de Nord

□ Terenuri final FSS Harta Generală Poligon

Foto 5. Amplasarea profilului pedologic**Tabelul 4. Componenta fizico-chimică a solului**

Adâncimea cm	Higroscopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH (KCl)	Aciditatea hidrolitică me/100 g sol
0-10	4.2	7.33	-	32.8	4.4	37.2	6.1	5.25
15-25	3.8	5.04	-	-	-	-	5.0	6.45
40-50	3.9	3.21	-	28	4.4	32.4	4.9	5.25
60-70	4.1	1.78	-	-	-	--	5.2	3.5
80-90	4.3	0.8	-	25.2	4	29.2	5.2	-
110-120	3.6	0.63	-	-	-	-	6.3	-

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): Cernoziom argiloiluvial argilo-lutos [2].

Concluzie: Rezervația reprezintă teren de cernoziom argiloiluvial reprezentativ pădurilor de stejar din

Silvostepa de Nord, cu excepția unui lot de 2,0 ha de teren arabil care nu reprezintă obiect caracteristic zonei și care poate fi exclus din componența rezervației.

Recomandări: Se recomandă denumirea actualizată – **Complex de soluri cenușii molice și cernoziomuri argiloiluviale al Silvestepii de Nord (Brătușeni).**

RR nr. 9. Cernoziom levigat gras al zonei silvice centrale a Moldovei

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat):
Rezervație naturală (Categorie IV IUCN).

Amplasamentul: Rezervația este amplasată pe o suprafață de 4,0 ha, la 3 km nord de satul Ivancea, r-nul Orhei, pe sectorul nr. 1 al asolamentului de câmp, câmpul nr. 8 al lotului experimental al Institutului „N. Dimo” (fig. 5).

Coordonatele geografice ale Rezervației:

N	E
47,312472	28,881271
47,313133	28,883265
47,311408	28,884568
47,310822	28,882554

Figura 5. Schema amplasării Rezervației

Cernoziom levigat gras al zonei silvice centrale a Moldovei 4,04 ha

□ Cernoziom levigat gras al zonei silvice centrale a Moldovei

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Rezervația este amplasată în partea de mijloc a unui versant slab înclinat, cu construcție geologică uniformă de lut argilos, altitudinea 160–200 m.

Amplasarea profilului pedologic: Profilul a fost amplasat în partea mijlocie a unui versant foarte slab înclinat (cca 2°), la 3 km spre sud-est de s. Ivancea la altitudinea 180 m (N 47°18'40"; E 28°53'17"), fiind caracteristic periferiei Codrilor din zona Centrală. Roca parentală – argilă lutoasă, vegetația – culturi agricole (foto 6).

Foto 6. Amplasarea profilului pedologic

Descrierea morfologică a profilului: Aar (0–24 cm) cenușiu închis, reavăn, desfundat, slab tasat, argilo-lutos; A (24–50 cm) cenușiu închis, reavăn, structura glomerulară medie și mică, slab tasat, trecere lentă, argilo-lutos; B₁ (50–70 cm) cenușiu-brun, reavăn, structura grăunțoasă, medie, tasat, argilo-lutos; B₂ (70–100 cm) brun, neomogen, reavăn, structură neevidentă, tasat, argilo-lutos; BC (100–130 cm) neomogen, brun-gălbui, nestructurat, tasat, argilo-lutos.

Componenta fizico-chimică: În orizontul Aar conținutul de humus constituie 3,0% și scade lent spre adâncime. Carbonații apar din orizontul B₂ (70–100 cm), reacția solului este slab bazică, în orizonturile cu carbonați pH 8,0–8,2. Suma cationilor scimbabili se cuprinde între 28,5 și 34,7 me/100 g sol (tabelul 5).

Tabelul 5. Componenta fizico-chimică a solului

Adâncimea cm	Higroscopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH (H ₂ O)	pH (KCl)
0-10	4,75	3,0	-	28,5	5,7	34,2	7,6	6,8
10-20	4,01	2,7	-	-	-	-	7,6	6,8
20-30	3,86	2,8	-	29,3	3,4	34,7	7,0	6,6
30-40	4,08	2,7	-	-	-	-	7,4	6,5
40-50	4,13	2,2	-	28,4	3,1	31,5	7,3	6,6
50-60	4,25	2,5	-	-	-	-	7,3	6,6
60-70	4,28	2,7	-	28,5	6,0	34,5	7,2	6,5
70-80	3,95	1,1	-	-	-	-	7,6	6,4
80-90	3,88	0,9	-	-	-	-	7,9	5,5
90-100	3,72	1,1	8,41	29,5	3,5	33,0	8,0	-
110-120	3,34	0,9	14,40	24,4	4,1	28,5	8,2	-

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): *Cernoziom levigat profund luto-argilos valorificat* [2].

Concluzie: Teritoriul Rezervației a fost propus și este până în prezent inclus în lotul experimental al Institutului „N. Dîmo”, în cadrul căruia poate fi asigurată respectarea cerințelor de rezervație de resurse.

Recomandări: se propune denumirea actualizată *Cernoziom levigat luto-argilos al Silvestepei Centrale (Ivancea)*.

RR nr. 10. Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categorie IV IUCN).

Amplasamentul: Marginea de vest a mun. Bălți, pe o suprafață de cca 4,0 ha (în urma revalidării din anul 2011 - 4,59 ha) pe teritoriul gospodăriei experimentale a Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp Selecția (fig. 6).

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Rezervația se află pe un platou al Stepei Bălților cu înclinație slabă spre sud, cu altitudinea 165–180 m, construcția geografică relativ uniformă.

Pe teritoriul rezervației se practică asolament multianual cu culturi de câmp.

Amplasarea profilului pedologic: Profilul de sol – cernoziom tipic gras a fost amplasat la 1200 m spre vest de municipiul Bălți, pe un platou caracteristic Stepei Bălților, cu altitudinea 168 m, în interfluviul Răut-Copăceanca. Sectorul cercetat face parte din teritoriul gospodăriei experimentale a Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” din mun. Bălți, lângă fâșia forestieră de protecție (N 47°46,453'; E 27°52,121'). Roca parentală – argilă lutoasă carbonatică, vegetația – culturi agricole de câmp (foto 7).

Coordonatele geografice ale Rezervației:

N	E
47,770659	27,868795
47,768599	27,871184
47,767497	27,873963
47,767026	27,874730

Figura 6. Schema amplasării Rezervației

Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei 4,59 ha

□ Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei

Foto 7. Amplasarea profilului pedologic

Descrierea morfologică a profilului: Aar (0–28 cm) – orizont arabil, umed, cenușiu închis, aproape negru, argilo-lutos, bulgăros (arătură recentă), afânat, poros, trecere evidentă; A (28–50 cm) – reavăn, argilo-lutos, compact, cu structură monolită sau prismatică, fisurat, rădăcini rare și subțiri, trecere treptată; B₁ (50–70 cm) – orizont de tranziție, continuarea profilului humifer, reavăn, brun întunecat, glomerular, insecte, rar rădăcini subțiri, trecere treptată; B₂ (70–94 cm) – orizontul de tranziție, reavăn, brun-gălbui, argilo-lutos, slab structurat, compact, poros, pori fini, foarte rar rădăcini subțiri, carbonați sub formă de pseudomicelii, trecere treptată; C (94–120 cm) – roca parentală, reavăn, galben cu nuanță brună, argilo-lutos, nestructurat, compact, carbonați sub formă de pseudomicelii, crotovine. Efervescența de la 70 cm, carbonați se întâlnesc sub formă de pseudomicelii în stratul 70–200 cm.

Componența fizico-chimică: Conținutul de humus constituie 3,9% și scade spre adâncime. În profil carbonații sunt depistați începând cu orizontul B1 (70–80 cm), reacția solului este în orizonturile superficiale slab acidă, apoi în orizonturile cu carbonați devine slab bazică. Suma cationilor scimbabili constituie 28–32 me/100 g sol, (tabelul 6).

Tabelul 6. Componența fizico-chimică a solului

Adâncimea, cm	Higroscopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH
0-10	4,70	3,9	-	27,22	5,03	32,25	6,4

20-30	4,99	3,5	-	27,09	5,25	32,34	6,5
40-50	5,00	2,4	-	25,83	4,83	30,66	7,0
70-80	4,43	1,3	7,57	25,27	4,60	29,87	8,1
90-100	4,14	1,1	15,70	23,33	4,79	28,12	8,4

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): *Cernoziom tipic moderat humifer profund luto-argilos* [2].

Concluzie: Rezervația aflându-se în componența asolamentului științific, care include martor înțelenit, poate asigura regimul necesar de protecție.

Recomandări: Se propune denumirea actualizată – *Complex de cernoziomuri levigate și tipice moderat humifere al Stepei Bălților (Bălți)*.

RR nr. 11. Complex de solonețuri și cernoziomuri solonețizate ale zonei de silvostepă din nordul Moldovei.

Rezervație de resurse (Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat): *Rezervație naturală* (Categoria IV IUCN).

Amplasamentul: Staționarul experimental al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „N. Dîmo”, situat la sud de s. Brejeni, r-nul Sîngerei, pe pășune la hotarul câmpului nr. 7 cu Gospodăria Silvică de Stat Telenеști, pe o suprafață de 9,0 ha (în urma revalidării – 4,59 ha).

Condițiile pedogenetice (relief, rocă, vegetație): Rezervația prezintă un platou îngust pe vârf de deal, cu altitudine 170–190 m. Construcția geologică neuniformă, preponderent argiloasă. Vegetația – culturi agricole.

Amplasarea profilului pedologic: Profilul a fost amplasat la mijlocul imașului, în plantație de floarea soarelui, pe un teren cu înclinație sudică (2–3°) (Coordonatele geografice N 47°34,293'; E 28°08,249'), la altitudinea 172 m. Relief – platou; rocă parentală – argilă gălbuie, carbonatică; vegetația – culturi agricole anuale.

Descrierea morfologică a profilului: Aar (0–20 cm) - cenușiu închis, umed, în stare uscată cenușiu pudrat cu SiO₂, bulgăros, argilos; AB (20–32 cm) - cenușiu închis, umed, neomogen, tasat, bulgăros, argilos; B₁ (32–50 cm) - brun cu pete cenușii, neomogen, tasat, nestructurat, argilos; C (50–100 cm) – brun-gălbui, reavăn, neomogen, cu pete humificate și albicioase (CaCO₃), argilos (foto 8).

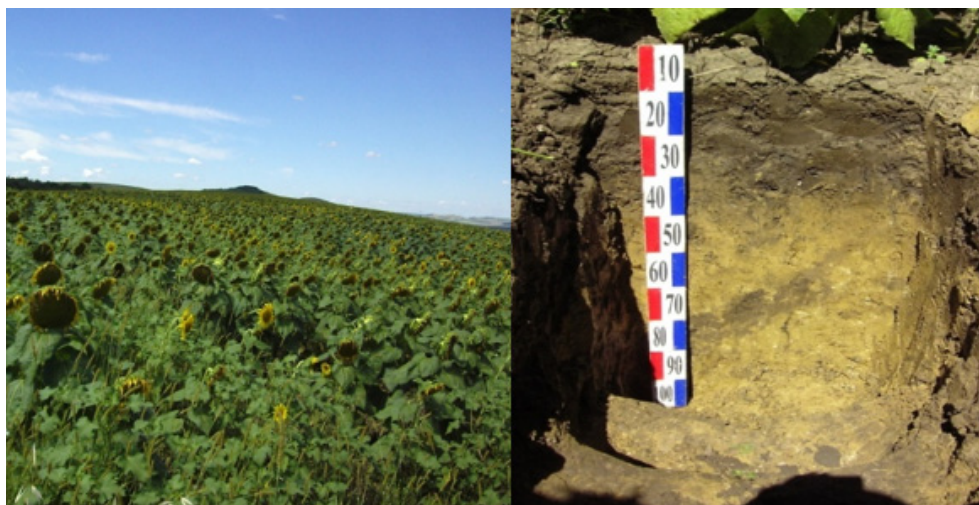

Foto 8. Amplasarea profilului pedologic

Componența fizico-chimică: Conținutul de humus este redus, în orizonturile de sus – 3,27 și 2,92%, apoi scade brusc spre adâncime. Suma cationilor schimbabili – 24.0-33.6 me/100 g sol. Reacția solului slab alcalină. Carbonații sunt prezenți pe tot profilul (tabelul 7).

Tabelul 7. Componenta fizico-chimică a solului

Adâncimea cm	Higroscopicitatea %	Humus %	CaCO ₃ %	Ca ²⁺ me/100 g sol	Mg ²⁺ me/100 g sol	Ca ²⁺ +Mg ²⁺ me/100 g sol	pH	Aciditatea hidrolitică me/100 g sol
0-10	4.3	3.27	5.6	24.0	9.6	33.6	7.1	4.3
20-30	4.5	2.92	6.2	20.8	12.4	33.2	7.4	4.5
40-50	4.1	0.92	19.2	14.0	16.4	30.4	8.6	4.1
70-80	4.4	0.57	18.0	29.6	14.4	44.0	7.6	4.4
90-100	4.0	0.52	19.6	14.0	10.0	24.0	8.0	4.0

Denumirea solului conform clasificării (Ursu, 1999): *Soloneț molic argilos valorificat* [2].

Concluzie: Teritoriul Rezervației care prezintă lotul experimental al Institutului „N. Dîmo”, după privatizare a fost totalmente valorificat și profilul morfologic al solonețului este complet deteriorat. Pe teritoriul ariei nu s-a mai păstrat nici un fragment de soloneț cu structură morfologică naturală. Astfel, Rezervația nu corespunde cerințelor necesare.

Recomandări: Se propune excluderea Rezervației din FANPS și înlocuirea cu altă arie reprezentativă cu solul *Soloneț molic virgin*.

Bibliografie:

1. SM ISO 10381-2-2014 Calitatea solului. Prelevarea probelor. Partea 2: Linii directe privind tehnicile de eșantionare.
2. URSU, A. Clasificarea solurilor Republicii Moldova. – Chișinău, SNMȘS, 2001. – 40 p.
3. GOST 26487-85. Почвы. Определение обменного кальция и обменного (подвижного) магния методами ЦИHAO.
4. GOST 26213 Методы определения органического вещества.
5. GOST 26423-85. Почвы. Методы определения удельной электрической проводимости, pH и плотного остатка водной вытяжки.

N. B.: Articolul a fost discutat la Seminarul Științific „Schimbările climatice și sănătatea solului” dedicat Zilei Mondiale a Solului din 17 decembrie 2024.

Date despre autori:

Anatolie TĂRÎȚĂ, șef laborator Ecosisteme Naturale și Antropizate, Institutul de Ecologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0000-0002-7152-3023;

E-mail: anatolietarita@gmail.com

Aureliu OVERCENCO, cerc. șt. coord., Institutul de Ecologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0009-0006-3188-5843

E-mail: overcenco@gmail.com

Anna COMARNIȚCHI, cerc. șt., Institutul de Ecologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0000-0002-6759-4339

E-mail: nesea90@mail.ru

Prezentat: 10.03.2025